10.7
Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

సంస్కృత వ్యవహార వాక్యాని

ప్రకాశనం
పల్లవ ప్రకాశనం
73/2 అక్షరం రంగారావుమార్గః
శంకరపురం బెంగుళూరు 560004

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ప్రకాశకులు :

పల్లవ ప్రకాశనం
73/2, అక్షరం, రంగారావుమార్గం
శంకరపురం, బెంగుళూరు - 560004

మూల్యం రూ 1-00

ప్రతిక్రుతయః – ప్రథమ ముద్రణం - 10,000

ముద్రణం - విజయప్రెస్
చిత్తూరు - 517001 ఫోన్ : 2113

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

శ్రీ

సంస్కృత వ్యవహార వాక్యాని

ప్రకాశనం

పల్లవ ప్రకాశనం

73/2, అక్షరం, రంగారావుమార్గః

శంకరపురం, బెంగుళూరు - 560004

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ఓం

ఒక్క మాట

హిందు నేవాప్రతిష్ఠానం అనేక కార్యక్రమాల్లో సంస్కృత ప్రచారం కూడా ఒకటి. సంస్కృతాన్ని వ్యవహారభాషగా చేయడానికి ప్రతిష్ఠానం అనేక కార్యక్రమములను చేపట్టింది.

ఇతరభాషలవలె సంస్కృతం కూడా చాల సరళం. ఈ సరళమైన సంస్కృతంలో మాటలాడటం సాధ్యమేకాదు, సులభం కూడా. ఈ రీతి సంభాషణానికి అనుకూలమైన కొన్ని వాక్యాలు ఇందులో పొందుపర్చబడ్డాయి. సంభాషణాభ్యాసం చేసేటప్పుడు పరస్పరం మాట్లాడుకునే సందర్భంలో ఈ వాక్యాలు బాగా ఉపకరిస్తాయి అనేది అనుభవం మీద చెప్తున్నమాట.

ఈ పుస్తకాన్ని చదివి కంఠస్థం చేసినంతమాత్రాన చాలదు. ఇందులో వాక్యాన్ని ఉపయోగిస్తూ మాట్లాడాలి. తప్పో ఒప్పో సంస్కృతంలో మాట్లాడటం ప్రారంభించి, సంస్కృతవాక్యాలను ఆ యా సందర్భాలలో అవసరమైన వాటిని నేర్చుకుంటూ, ధైర్యంతో నిత్యం సంస్కృతంలో మాటాడటం అభ్యసిస్తే మీరు చాల సులభంగా సంస్కృతంలో ధారాళంగా మాట్లాడ గల్గుతారు.

రండి. సంస్కృతంలో మాటాడుదాం.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

శిష్టాచారః

హరిః ఓం	హలో
నమస్కారః / నమస్తే	నమస్కారం
సుప్రభాతం	సుప్రభాతం
ధన్యవాదాః	ధన్యవాదాలు
స్వాగతం	స్వాగతం
క్షమ్యతాం	క్షమించండి (Sorry)
చింతా మాస్తు	ఫరవాలేదు
కృపయా	దయయుంచి ....
పునః మిలామః	మరల కలుద్దాం
అస్తు	సరే (O. K / All right)
శ్రీమన్	అయ్యా (Sir)
మాన్యే / ఆర్యే	అమ్మా (Madam)
శుభరాత్రిః	శుభరాత్రి
సాధు సాధు	బాగు బాగు (very good)

పరిచయః

భవతః నామ కిం ?	తమరు ఎవరు ? (పురుషులు)

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

భవత్యాః నామ కిం?	తమరు ఎవరు? (స్త్రీ)
మమ నామ ....:	నాపేరు ....
భవాన్ కిం పఠతి?	నీవేమి చదువుతున్నావు (పుం)
భవతీ కిం పఠతి?	,, ,, ,, (స్త్రీ)
అహం నవమవర్గే పఠామి	నేను తొమ్మిదవ తరగతి చదువుచున్నాను
అహం బి.యస్. పి. * పఠామి	నేనుబి.యన్.సి. చదువుచున్నాను
భవాన్ (పు) / భవతీ (స్త్రీ) కిం ఉద్యోగం కరోతి?	మీరు ఏ ముద్యోగం చేస్తున్నారుఁ
అహం అధ్యాపకః(పు) / అధ్యాపికా(స్త్రీ) అస్మి	నేను అధ్యాపకుడను (పు) / ఉపాధ్యాయురాలను (స్త్రీ)

అధికారీ = ఆఫీసర్	ఉట్టంకకః = ప్రైపిష్టు
లిపికః = క్లర్కు	తంత్రజ్ఞః = ఇంజనీరు
ప్రాధ్యాపకః = ప్రొఫెసర్	విక్రయికః = సేల్సుమన్
ఉపన్యాసకః = లెక్చరర్	న్యాయవాదీ = వకీలు
	కృషికః = రైతు

* ఇదే విధంగా 'బి. యస్. పి. ప్రథమవర్షే/ద్వితీయవర్షే' అని చెప్పాలి.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

యంత్రాగారే - ఫాక్టరీలో	ప్రౌఢశాలాయాం - హైస్కూలులో
కార్యాలయే - ఆఫీసులో	కళాశాలాయాం - కాలేజిలో
విత్తకోశే - బాంకులో	చికిత్సాలయే - ఆస్పత్రిలో

భవతః గ్రామః ?	మీ ఊరు ?
మమ గ్రామః	నా ఊరు ....
ఏషః మమ స్నేహితః రమేశః.	ఈతడు నా మిత్రుడు 'రమేశ్'
ఏషా మమ సఖీ 'రేఖా'	ఈమె నా స్నేహితురాలు 'రేఖ'

పరస్పర మేలనమ్

నమో నమః	నమో నమః
ఆగచ్ఛన్తు	రండి
ఉపవిశన్తు	కూర్చోండి
కుశలం వా ?	క్షేమమా ? / బాగున్నారా ?
గృహే సర్వం కుశలం వా ?	ఇంట్లో అంతా క్షేమమా ?
సర్వం కుశలం.	అంతా క్షేమమే.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ఏమయ్యా అస్మీ	ఇలా ఉన్నాను
కః విశేషః ?	ఏం విశేషం ?
విశేషః కోఽపి నాస్తి	విశేషం ఏమీ లేదు.
అన్యః కః విశేషః ?	ఇంకా విశేషాలు ఏమి ?
కిం చిరాద్ ఆగమనం ?	ఏం చాలా కాలానికి వచ్చావు ?
కథం అస్తి భవాన్ ?	ఎలా ఉన్నావు / ఉన్నారుః
మహాన్ సంతోషః	చాలా సంతోషం.
పునః ఆగచ్ఛన్తు	మళ్ళీ రండి.
అవశ్యం ఆగన్తవ్యం	తప్పక రావాలి.
అహం ఆగచ్ఛామి	నేను వస్తున్నాను.
అస్తు. మిలామః	సరే. కలుద్దాం.

మేలనమ్ (మార్గే)

అయే ! భవాన్ అత్ర ?	అరె. నీవు/మీరు ఇక్కడ !
కింభోః ! దర్శనం ఏవ నాస్తి.	ఏమండీ. దర్శనాలే లేవు.
కింభోః ! వార్తా ఏవ నాస్తి	ఏమండీ. కబురే లేదు.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

నైవ ఆగచ్ఛామి అపి తు ఇక్కడే ఉన్నాను

కిం కరోమిః సమయః ఏవ నాస్తి ఏంచెయ్యనుః ఖాళీయే లేదు.

కుతః ఆగచ్ఛన్తి ?	ఎక్కఁజ్ణించి వస్తున్నారు ?
శాలాతః గృహతః ....తః } ఆగచ్ఛామి ఆగచ్ఛామః	కాలేజీనుండి ఇంటినుండి ....నుండి } వస్తున్నాను వస్తున్నాము
కుత్ర గచ్ఛన్తి ?	ఎక్కఁడికి పోతున్నారుః
దేవాలయం ఆపణం కార్యాలయం } గచ్ఛామి గచ్ఛామః	దేవాలయానికి మార్కెట్టుకు ఆఫీసుకు } పోతున్నాను పోతున్నాము
అత్రైవ ఆపణం గత్వా ఆగచ్ఛామి	ఇక్కఁడే మార్కెట్టుకు పోయి వస్తున్నాను
పునఃకదా మిలతి భవాన్ ?	మళ్ళీ ఎప్పుడు కలుస్తావు ?
భవన్తం కుత్రాపి దృష్టవాన్	నిన్ను/మిమ్ము ఎక్కఁడో చూచాను
కిం అత్ర ఆగమనం ?	ఇక్కఁడకెందుకు వచ్చినట్లు ?

గృహే వ్యవహారః

గిరీశ. అత్ర ఆగచ్ఛతు	గిరీశ్. ఇలా రా.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

మమ లేఖని కుత్ర ?	నా పెన్ను ఎక్కడ ?
అహం కిం జానామి ?	నాకేం తెలుసు ?
తత్రైవ కుత్రాపి స్యాత్.	అక్కడే ఎక్కడో ఉంటుంది.
మమ అంతర్యుతకం కుత్ర ?	నా బనీను ఎక్కడ ?

యుతకం=చొక్కా	చోలః=జాకెట్టు
అంతర్యుతకం=బనీను	పాదరక్షా=చెప్పులు
ఆర్ద్రోరుకం=డ్రాయరు	కంకతం=దువ్వెన
ఊరుకం=పాంటు	టిప్పణీ పుస్తకం=నోటుబుక్కు
నిచోలః=లంగా	పాదత్రాణం=బూటు
వనితాస్యూతః=వానిటీబాగ్	స్యూతః సంచి

కించిత్ అన్వేషణం కరోతు	కొంచం వెతుకు.
అంబ, శాలాం గచ్ఛామి	అమ్మా, బడికి పోతున్నాను.
ఇతోఽపి సమయః అస్తి కిల	ఇంకా సైముంది కదా.
కిమర్థం ఏతావద్ విలంబః ?	ఎందుకింత ఆలస్యం ?
మమ గృహపాఠః బహు అస్తి	నా హోమ్-వర్కు చాలా ఉంది.
రమేశః భవన్తం ఆహ్వయతి	రమేశ్: నిన్ను(పు)పిలుస్తున్నాడు.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

సతో భవతం ఆహ్వయతి	సీత నిన్ను (స్త్రీ) పిలుస్తోంది.
పఠనం కిమపి నాస్తి వా ?	చదువుకోవలసింది ఏమీ లేదా ?
భవాన్ బుద్ధిమాన్/కుశలః కిల?	నీవు బుద్ధిమంతుడువు కదూ ?
కించిత్ పఠతు నామ	కొంచం చదువు.
కతివారం వక్తవ్యం ?	ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి ?
ఉక్తం న శ్రుతం వా ?	చెప్పింది వినలేదా ?
ఏకం ఆసన్దం ఆనయతు	ఒక కుర్చీ తీసుకురా
ఇదం కించిత్ గృహ్ణాతు	ఇది కొంచం పట్టుకో.
కోలాహలం న కరోతు	అల్లరి చేయకు.
ఇతః పరం ఏవం న కర్తవ్యం	ఇకపైన ఇలా చేయకూడదు
మాస్తు. పితరం సూచయామి	వద్దు. నాన్నకి చెప్తాను.
అంబ, బుభుక్షా భవతి	అమ్మా, ఆకలి వేస్తోంది.
శీఘ్రం స్నానం కృత్వా ఆగచ్ఛతు.	త్వరగా స్నానంచేసి రా
పానీయం కిం దదామి ?	త్రాగటానికి ఏమివ్వను ?
భవాన్ / భవతీ కాఫీ పిబతి ?	నీవు కాఫీత్రాగుతావా ?
అథవా చాయం ?	టీ త్రాగుతావా ?
ఇదానీం కిమపి మాస్తు.	ఇప్పుడు ఏమీ వద్దు.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

పర్యాప్తం	చాలు
కించిత్ ఆవశ్యకం	కొంచం కావాలి.
మాస్తు. అధికం భవతి	చాలు. ఎక్కువ అవుతుంది.
కించిత్ పరివేషయామి వా ?	కొంచం వడ్డించనా ?
అన్నం పరివేషయతు	అన్నం వడ్డించు
క్వథితం పరివేషయతు	సాంబారు వడ్డించు.

వ్యంజనం = అన్నంలోకలుపు కునే కూర, పచ్చడివగైరా	పర్పటం = అప్పడం
శాకః = కూర	లేమనం = మజ్జిగపులుసు
ఉపదంశం = ఊరగాయ	దధి = పెరుగు
లవణం = ఉప్పు	చిత్రాన్నం = పులిహోర
ఉపసేచనం = చట్నీ	పాయసం = పాయసము
తక్రం = మజ్జిగ	లడ్డుకం = లడ్డు

కిం, న రోచతే వా ?	ఏం, పయించడం లేదా ?
క్వథితం కటు.	సాంబారు కారంగా ఉంది.
కిమిదం ? రుచిః ఏవ నాస్తి.	ఏమిది ? రుచే లేదు.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

కిమిదం ? ఆతీవకటు	ఏమిటి ? చాలా కారంగా ఉంది.
లవణం న్యూనం వా ?	ఉప్పు తక్కువ అయ్యిందా ?
అన్నం బహూ ఉష్ణం.	అన్నం చాలా వేడిగా ఉంది.
లవణం ఏవ నాస్తి	ఉప్పే లేదు
పునః కించిత్ పరివేషయతు	మళ్ళీ కొంచం వడ్డించు
సావధానం పరివేషయతు	సరిగ్గా వడ్డించు
కించిత్ స్వీకరోతు	కొంచం వేయించుకో
సంకోచః మాస్తు	మొహమాటం వద్దు
కిమపి న స్వీకృతం	ఏమీ తిననే లేదు
అద్య పాకో నామ పాకః	ఈరోజు పంచే వంట
బహూ మధురం	చాలాబాగుంది/చాలతియ్యగాఉంది
తక్రార్థం అన్నం	మజ్జిగలోకి అన్నం
పరివేషయామి వా ?	వడ్డించనా ?

సామాన్య వాక్యాని

భవతు నామ.	అవనియ్య.
నైవ కిల ?	లేనే లేదు.
ఆం భోః !	అవునయ్యా/అవునమ్మా
ప్రయత్నం కరోమి	ప్రయత్నిస్తున్నాను

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

భవతు కిం కార్యం ?	కానియ్యి. వాడితో దాంతో } ఏమిటి?
మమ కిమపి కష్టం నాస్తి	నాకేం కష్టం లేదు
అథకిమ్ ?	మరి ?
తర్హి సమీచీనం	అయితే మంచిది
ఇదానీం ఏవ వా ?	ఇప్పుడేనా ?
యత్కిమపి భవతు	ఏమైనా కానియ్యి
కిమర్థం వివాదః ?	కొట్లాట ఎందుకు ?
ద్రుతితి అత్ర ఆగచ్ఛతు	త్వరగా ఇటు రా
తదర్థం వా ?	అందుకోసమా ?
కిమర్థం ?	ఎందు కోసం?
తథా కిమపి నాస్తి	అలా ఏమీ లేదు
అన్యచ్చ.....	ఇంకా.....
తదనంతరం.....	తర్వాత
ఏతావదేవ కిల	ఇంతే కదా !
న శక్యతే భోః !	అవ్వదయ్యా !
అహం కిం కరోమి?	నేనేమి చేయను ?
యథార్థం వదామి	నిజం చెప్తున్నాను.
అవశ్యం ఆగచ్ఛామి	తప్పక వస్తాను
తథా వా ?	అలాగా?
తథైవాఽస్తు	అలాగే కానియ్యి

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

తత్ర మమీ మాస్తు	అదేమీ వద్దు
నాగరాజః అస్తి వా ?	నాగరాజు ఉన్నాడా ?
నిశ్చయః నాస్తి.	నిశ్చయం లేదు.

కః = ఎవడు ?	కదా = ఎప్పుడు?
కా = ఎవతె ?	కిమర్థం = ఎందుకు ?
కిం = ఏమి ?	కుత్ర = ఎక్కడ ?
కథం = ఎలా ?	కుతః = ఎక్కడనుండి ?
	కతి = ఏన్ని?

సంకీర్ణ వాక్యాని

నిఃసంకోచం వదతు	నిర్మొహమాటంగా చెప్పు
అన్యథా బహుకష్టం	లేకపోతే చాలాకష్టం.
యుక్తే సమయే ఆగతవాన్	సరైన సమయానికి వచ్చాడు.
కిమపి న భవతి	ఏమీ కాదు.
యథా భవాన్ ఇచ్ఛతి	నీవెలా అంటే అలా !
మహతీ అనుపంక్తిః	పెద్ద క్యూ
మహాన్ జనసమ్మర్దః	మంచి రష్షు
యానం న లబ్ధం	బస్సు దొరకలేదు
కథం ఆసీత్ ప్రయాణం ?	ప్రయాణం ఎలా ఉంది ?

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ఇహ సమ్యక్ అస్తి	చాల బాగుంది
శ్రీమన్! అంతః ఆగచ్ఛామి వాఃఅయ్యా ! లోపలకు రావచ్చునాఃఅయ్యా ! లోపలకు రావచ్చునాఃఅయ్యా ! లోపలకు రావచ్చున

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

అస్య మూల్యం కియత్ ?	దీని వెల ఎంత ?
సార్ధ-రూప్యక-ద్వయం	2.50 రూపాయలు
కిలోకృతే కతి ?	కిలో ఎంత ?
తిష్ఠతు భోః	ఉండవయ్యా
అర్ధార్ధం కాఫీ పిబామః	'వన్ బై టు కాఫీ' త్రాగుదాం
శ్వః సాయం మిలామః వా ?	రేపు సాయంత్రం కలుద్దామా ?
శుభమస్తు	శుభమగుగాత.

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

శుభాశయాః (గ్రీటింగ్స్)

* దీపావళీ శుభాశయాః
* యుగాది శుభాశయాః
* మకరసంక్రమణ శుభాశయాః
* నవవర్షస్య శుభాశయాః (నూతన వత్సరం)
* నవవర్షః నవచైతన్యం దదాతు ,,
* భవతాం వై వాహికజీవనం
  శుభమయం భవతు (నూతనదంపతులకు)
* నవదంపత్యోః వై వాహికజీవనం
  సుమధురం భవతు ,,
* సఫలకార్యే అభినందనం (క్రొత్త ఉద్యోగాదులు)
* భవదీయః సమారంభః యశస్వీ భవతు
* హార్దికం అభినందనం
* శతం జీవ శరదో వర్ధమానః (నూరు కాలాలు జీవించు)
* శివాః తే పన్థానః (ప్రయాణం సుఖకరమగుగాక)

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

* అమృతవాణీ సంస్కృతభాషా
నైవ క్లిష్టా న చ కఠినా ॥

* లసతు సంస్కృతం చిరం
గృహే గృహే చ పునరపి ॥

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

ప్రాప్తిస్థానం
పల్లవ ప్రకాశనం
73/2 'అక్షరం', రంగారావుమార్గం
శంకరపురం, బెంగుళూరు 560004

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.

Digitized by Arya Samaj Foundation Chennai and eGangotri

CC-0.In Public Domain. Panini Kanya Maha Vidyalaya Collection.